

„КОНТРОЛЕН ЛИСТ ЗА ГОТОВНОСТТА ЗА ИЗЛИЗАНЕ НА ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО ОТ ЕС“ ЗА ПРЕДПРИЯТИЯ, КОИТО ИМАТ ТЪРГОВСКИ ОТНОШЕНИЯ С ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

Август 2020 г.

ТРЯБВА ДА СЕ ПОДГОТВИТЕ ЗА 1 ЯНУАРИ 2021 Г.

Изборът на Обединеното кралство вече да не участва в единния пазар и митническия съюз на ЕС и да преустанови свободното движение на хора, стоки и услуги с ЕС на 31 декември 2020 г. означава, че след тази дата отношенията между ЕС и Обединеното кралство ще се променят значително за предприятията от двете страни.

Тези промени са неизбежни, независимо от резултата от текущите преговори между ЕС и Обединеното кралство, и крият риск от задълбочаване на напрежението, на което предприятията вече са подложени вследствие на разпространението на COVID-19.

С настоящия контролен лист се цели да се помогне на предприятията от ЕС, които имат търговски отношения с Обединеното кралство, и/или на предприятията от Обединеното кралство, които извършват стопанска дейност в ЕС, да проверят своята степен на готовност за 1 януари 2021 г.

В него се прави преглед на основните области на промени, които ще настъпят при всички случаи, считано от 1 януари 2021 г., независимо от това дали е постигнато споразумение за бъдещо икономическо партньорство и партньорство в областта на сигурността. В него се разглеждат най-често срещаните въпроси и той не следва да се счита за изчерпателен.

Допълнителни насоки могат да бъдат намерени в съобщението на Комисията „Подготовка за промени“⁽¹⁾, както и в секторните известия за готовност за заинтересованите страни, публикувани от службите на Комисията и достъпни на адрес:

https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_bg

От съществено значение е всички предприятия да се подготвят за тези широки и мащабни промени, да вземат всички необходими решения и да предприемат всички необходими административни действия преди 31 декември 2020 г.

⁽¹⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: „Подготовка за промени: Съобщение относно готовността в края на преходния период между Европейския съюз и Обединеното кралство“ (COM(2020) 324 final, 9 юли 2020 г.), https://ec.europa.eu/info/publications/getting-ready-changes-communication-readiness-end-transition-period-between-european-union-and-united-kingdom_bg

ТЪРГОВИЯ СЪС СТОКИ (2)

Задължения на вносителя/износителя

Съгласно правото на ЕС предприятията имат различни отговорности в зависимост от това къде се намират във веригата на доставки (например производител, вносител, дистрибутор на едро и др.).

Считано от 1 януари 2021 г. предприятията от ЕС, които понастоящем закупуват стоки от Обединеното кралство и ги пускат на пазара на ЕС, ще станат вносители, а предприятията, които понастоящем са дистрибутори на продукти в Обединеното кралство, ще станат износители. Това означава, че те ще трябва да спазват нов набор от задължения в съответствие с приложимите правила на Съюза.

- Наясно ли съм със задълженията на износител/вносител в съответствие с приложимите правила на Съюза, по-специално ако до този момент имам малък опит или нямам никакъв опит в търговията с трети държави?

Митнически формалности, проверки и контрол на стоки

Считано от 1 януари 2021 г. митническите формалности, изисквани съгласно правото на ЕС, ще се прилагат за всички стоки, които влизат на митническата територия на ЕС от Обединеното кралство или които напускат тази митническа територия в посока Обединеното кралство. Дори ако бъде установена амбициозна зона за свободна търговия между ЕС и Обединеното кралство, осигуряваща нулеви тарифи и нулеви квоти за стоки, и с митническо и регулаторно сътрудничество, всички продукти, търгувани между ЕС и Обединеното кралство, ще подлежат на приложимите регулаторни проверки на съответствието и контрол на вноса за целите на безопасността, здравето и други обществени политики.

- Запознат ли съм с митническите формалности на ЕС, които ще се прилагат след Брексит, по-специално ако до този момент имам малък опит или нямам никакъв опит в търговията с трети държави?
- Подготвени ли са моите вериги за доставки за по-дългите срокове, произтичащи от тези допълнителни формалности и процедури?

Правила за произход

Считано от 1 януари 2021 г. предприятията ще трябва да доказват статута на стоки с произход на търгуваните стоки, за да могат те да се ползват от преференциално третиране в рамките на евентуално бъдещо споразумение между ЕС и Обединеното кралство. Стоките, които не отговарят на изискванията за произход, ще подлежат на облагане с мита, дори ако бъде сключено търговско споразумение между ЕС и Обединеното кралство, предвиждащо нулеви тарифи и нулеви квоти. Търговията между ЕС и неговите преференциални партньори също ще бъде засегната, тъй като съдържанието от Обединеното кралство (по отношение както на материалите, така и на операциите по обработка) ще стане „без произход“ съгласно преференциалните търговски договорености на Съюза.

- Запознат ли съм със съответните процедури и документи за доказване на статута на стоки с произход на стоките?
- Адаптирал ли съм съответно моите декларации на доставчик, включително дългосрочните декларации на доставчик?

ДДС и акцизи

Считано от 1 януари 2021 г. правилата за плащане и възстановяване на данък добавена стойност (ДДС) ще се променят. Това се отнася както за стоките, така и за услугите. При внос на акцизни стоки (алкохолни напитки, тютюневи изделия и т.н.), внасяни от Обединеното кралство на територията за целите на ДДС на Европейския съюз, също ще се дължат акцизи.

- Запознат ли съм с приложимите процедури по ДДС?
- Взел ли съм предвид по-дългите срокове, произтичащи от тези допълнителни формалности и процедури, в моята организация на веригата на доставки?

(2) Промените, описани в настоящия раздел, няма да се прилагат по отношение на търговията между ЕС и Северна Ирландия, където Протоколът за Ирландия и Северна Ирландия, който е неразделна част от Споразумението за оттегляне, ще се прилага, считано от края на преходния период, заедно с евентуално споразумение за бъдещо партньорство, при условие на съгласие от страна на Законодателното събрание на Северна Ирландия, четири години след края на преходния период, за по-нататъшното прилагане на Протокола.

Сертификати, разрешителни, маркиране или етикетиране

Считано от 1 януари 2021 г. разрешенията за търговия, издадени от органите на Обединеното кралство, вече няма да са валидни за пускане на продукти на пазара на Съюза. Това означава например, че автомобил, за който е издадено одобрение на типа от Обединеното кралство, повече не може да бъде продаван на вътрешния пазар.

Когато правото на Съюза изисква сертифициране от нотифициран орган на ЕС — например за някои медицински изделия, машини или строителни продукти, продукти, сертифицирани от установени в Обединеното кралство органи, повече няма да може да бъдат продавани на вътрешния пазар.

Аналогично маркировките или етикетирането на стоки, пуснати на пазара на Съюза, които правят препратка към органи или лица, установени в Обединеното кралство, вече няма да отговарят на изискванията на Съюза за етикетиране.

- ⇒ Прехвърлил ли съм сертификати и разрешителни, издадени от орган или институция, установени в Обединеното кралство, до орган или институция в ЕС-27, или искал ли съм да ми бъдат издадени нови такива?
- ⇒ Гарантирал ли съм, че продуктите, пуснати на пазара на ЕС, са етикетираны и маркирани правилно?

Химически вещества

Считано от 1 януари 2021 г. правилата на ЕС относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH) вече няма да се прилагат в Обединеното кралство. Регистрациите, притежавани от производители, установени в Обединеното кралство, вече няма да са валидни в ЕС.

- ⇒ Гарантирал ли съм, че моите вещества са регистрирани от производител или вносител в ЕС, или определил ли съм лице в ЕС, което носи правна отговорност за този внос в качеството си на официален регистратор за веществото?
- ⇒ Като потребител надолу по веригата проверил ли съм дали веществата, които употребявам, са правилно регистрирани?

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ

Считано от 1 януари 2021 г. разрешенията, издадени от органите на Обединеното кралство съгласно рамката на ЕС за единния пазар, повече няма да са валидни в ЕС. Това е от особено значение за областта на финансовите услуги, транспорта, аудио-визуалните медии и енергийните услуги.

За да получат достъп до пазара на Съюза, доставчиците на услуги от Обединеното кралство и специалистите, установени в Обединеното кралство, ще трябва да докажат спазването на всички правила, процедури и/или разрешения, обхващащи предоставянето на услуги в ЕС от страна на чужди граждани и/или предприятия извън ЕС. Тези изисквания често се определят в националните режими. Доставчиците на услуги от ЕС и специалистите, установени в Съюза и извършващи дейност в Обединеното кралство, ще трябва да докажат, че спазват всички съответни правила на Обединеното кралство.

- ⇒ Оценил ли съм дали трябва/мога да продължа да ползвам услуги, предоставяни от субекти, установени в Обединеното кралство?
- ⇒ Използва ли моето предприятие лицензи или разрешения, издадени от органите на Обединеното кралство? Кандидатствал ли съм за подобни лицензи или разрешения в ЕС-27, или прехвърлил ли съм такива лицензи или разрешения, издадени от Обединеното кралство, на орган от ЕС-27?
- ⇒ Като клиент/потребител проверил ли съм дали моят доставчик притежава лиценз или разрешение за предоставяне на услуги в ЕС?

Финансови услуги

Считано от 1 януари 2021 г. разрешенията за предоставяне на услуги от Обединеното кралство в целия ЕС ще престанат да се прилагат. Предоставянето на финансови услуги от Обединеното кралство за ЕС ще бъде възможно при спазване на съответните правила за трети държави на съответната държава членка.

- Оценил ли съм дали трябва/мога да продължа да разчитам на доставчици на финансови услуги от Обединеното кралство?
- Ако извършвам дейност в Обединеното кралство, запознат ли съм с правилата на Обединеното кралство за предоставяне на финансови услуги?

Въздухоплаване

Считано от 1 януари 2021 г. въздушните превозвачи, които притежават оперативни лицензи, предоставени от лицензиращия орган на Обединеното кралство, за търговски въздушен транспорт на пътници, пощенски пратки и/или товари, вече няма да могат да предоставят въздушни транспортни услуги в рамките на Европейския съюз. Въздушните превозвачи от ЕС и притежателите на сертификати за безопасност на въздухоплаването ще трябва да осигурят и гарантират спазването на изискванията на ЕС, включително изискванията за авиокомпаниите по отношение на основното място на стопанска дейност и мажоритарния дял и контрол от страна на ЕС, както и достиженията на правото на ЕС в областта на авиационната безопасност.

- Запознат ли съм с всички изисквания за сертифициране и отговарям ли на тях?

Автомобилни превозвачи

Считано от 1 януари 2021 г. автомобилните превозвачи, които са установени в Обединеното кралство, вече няма да притежават лиценз от Общността. Следователно те вече няма да се ползват от автоматичните права за достъп до единния пазар, произтичащи от този лиценз, а именно правото на операторите от ЕС да извършват пътувания и да превозват стоки в целия ЕС.

Транспортните и логистичните оператори ще бъдат засегнати от промени във формалностите, които се изискват при преминаване на границата между Обединеното кралство и ЕС⁽³⁾. Формалностите по границите ще засегнат също така водачите, пътниците и трансграничните работници. Това включва граничните проверки на лицата, в това число проверка на изискванията за влизане и престой, поставяне на печат в паспортите и изисквания за притежаване на виза, ако са приложими.

- Запознат ли съм с всички изисквания за сертифициране и отговарям ли на тях?
- Взел ли съм предвид по-дългите срокове, произтичащи от тези допълнителни гранични проверки и формалности, в организацията си на веригата на доставки?

Професионални квалификации

Считано от 1 януари 2021 г. Обединеното кралство вече няма да бъде обхванато от правилата на ЕС относно признаването на професионалните квалификации. Квалификациите на гражданите на Обединеното кралство, независимо от това къде са придобити, и квалификациите на гражданите на ЕС, придобити в Обединеното кралство, ще трябва да бъдат официално признати в съответната държава членка въз основа на правилата на тази държава за признаване на квалификации, придобити в трети държави. В много случаи този процес на признаване е по-тежък.

- Били ли са признати моите професионални квалификации/професионалните квалификации на моите служители, придобити в Обединеното кралство?

⁽³⁾ С изключение на Северна Ирландия, за която в съответствие с Протокола за Ирландия и Северна Ирландия ще продължи да се прилага ограничен набор от правила на Съюза, за да се избегнат митническите проверки и контрол на остров Ирландия.

ЕНЕРГИЯ

Въпреки че, считано от 1 януари 2021 г., електроенергийните и газовите междусистемни връзки все още могат да бъдат използвани, Обединеното кралство вече няма да участва в специалните платформи на Съюза. Вместо това ще се използват алтернативни решения за търговия с електроенергия по междусистемните връзки с Великобритания ⁽⁴⁾. Те следва да позволят продължаване на търговията с електроенергия, макар и не със същото равнище на ефективност, както понастоящем в рамките на единния пазар.

⇒ Проверил ли съм дали разчитам на сделки по междусистемни електропроводи с Великобритания и взел ли съм необходимите мерки за адаптиране към новата регулаторна среда?

ДРУЖЕСТВЕНО ПРАВО И ГРАЖДАНСКО ПРАВО

Дружества, регистрирани в Обединеното кралство

Считано от 1 януари 2021 г. регистрираните в Обединеното кралство дружества ще бъдат дружества от трети държави и повече няма да бъдат автоматично признавани. Тяхното признаване ще се урежда от националното право, приложимо за дружества, учредени в трети държави. Клоновете на учредените в Обединеното кралство дружества в държави — членки на ЕС, стават клонове на дружества от трети държави. Дъщерните дружества на дружества от Обединеното кралство в Съюза по принцип са дружества от ЕС и ще продължат да бъдат обхванати в пълна степен от съответното европейско и национално законодателство.

⇒ Ако моето дружество е учредено в Обединеното кралство, проверил ли съм в националното законодателство дали наличието на централно управление или основно място на стопанска дейност в ЕС е достатъчно, за да запази дружеството ми статус на дружество от ЕС?

Договори — клаузи относно юрисдикцията

Считано от 1 януари 2021 г. правилата на Съюза за улесняване на трансграничното признаване и изпълнение на съдебни решения в ЕС и в Обединеното кралство по време на преходния период вече няма да се прилагат ⁽⁵⁾. Съдебните решения, постановени от съд на Обединеното кралство, може да не бъдат бързо изпълняеми в Европейския съюз, за разлика от сегашното положение.

⇒ Преразгледал ли съм избора на юрисдикция на Обединеното кралство в търговските си договори?

ДРУГИ АСПЕКТИ: ПРАВА, СВЪРЗАНИ С ДАННИ, ЦИФРОВИ ПРАВА И ПРАВА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ

Търговски марки и дизайни, географски указания, права на закрила на сортове растения

Считано от 1 януари 2021 г., въпреки че съществуващите права на ЕС на интелектуална собственост с единно действие (марки на ЕС, промишлени дизайни на Общността, права на закрила на Общността на сортове растения и географски указания) продължават да бъдат защитени по силата на Споразумението за оттегляне, всички нови права на ЕС с единно действие ще имат по-малък териториален обхват, тъй като те вече няма да имат действие в Обединеното кралство ⁽⁶⁾.

⇒ Предприел ли съм необходимите стъпки, за да гарантирам непрекъснатата защита на моите права на интелектуална собственост в Обединеното кралство?

⁽⁴⁾ Това не се отнася за междусистемните електропроводи между Северна Ирландия и Ирландия, предвид на това, че съгласно член 9 от Протокола за Ирландия и Северна Ирландия Северна Ирландия ще продължи да участва в интегрирания единен пазар на електроенергия на остров Ирландия.

⁽⁵⁾ Следва също да се отбележи, че от 1 януари 2021 г. платформата на ЕС за онлайн решаване на спорове (ОРС) вече няма да бъде на разположение за извънсъдебно решаване на спорове между потребители, пребиваващи в Европейския съюз, и търговци, установени в Обединеното кралство.

⁽⁶⁾ Съществуващите права с единно действие са защитени в Обединеното кралство по силата на членове 54 и 57 от Споразумението за оттегляне чрез преобразуването им в права на Обединеното кралство.

Лични данни

Считано от 1 януари 2021 г. предаването на лични данни от ЕС към Обединеното кралство се подчинява на правилата за предаване на данни на трети държави, както е посочено в Общия регламент на ЕС относно защитата на данните (ОРЗД) ⁽⁷⁾ или в Директивата за правоприлагането ⁽⁸⁾.

Това е от значение за много стопански сектори, особено ако предприятията от ЕС продължават да работят с центрове за данни, намиращи се в Обединеното кралство.

Предприел ли съм необходимите мерки, за да гарантирам спазване на правилата на ЕС, ако предавам лични данни към Обединеното кралство?

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) 2016/679, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&>

⁽⁸⁾ Директива (ЕС) 2016/680, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016L0680&>

КЪДЕ МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ И КОЙ МОЖЕ ДА ВИ ОКАЖЕ СЪДЕЙСТВИЕ?

- ➔ На уебсайта на Европейската комисия са поместени над 70 известия за готовност, отнасящи се до широк спектър икономически сектори. Те имат за цел да помогнат на всички участници на пазара да се подготвят. Тези известия се актуализират непрекъснато с допълнителни сектори и информация и ще бъдат преведени на всички езици на ЕС.
- ➔ Вижте уебсайтовете на генералните дирекции и агенциите на Европейската комисия в областта, която засяга Вас и Вашето предприятие.
- ➔ За да получите допълнителна информация или помощ, свържете се със своите национални органи, местна търговско-промишлена палата или отраслово сдружение.